

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต*
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562)

ภาควิชาภาษาตะวันออก

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต
ภาษาอังกฤษ	Master of Arts Program in Sanskrit

ชื่อปริญญา

ภาษาไทย	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาสันสกฤต) ศศ.ม. (ภาษาสันสกฤต)
ภาษาอังกฤษ	Master of Arts (Sanskrit) M.A. (Sanskrit)

สถานที่จัดการเรียนการสอน

- คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
- ศูนย์สันสกฤตศึกษา ทวีวัฒนา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่สามารถอ่าน แปลภาษาและวรรณกรรมภาษาสันสกฤตได้
- เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และผลิตผลงานวิจัยด้านภาษาและวรรณกรรมสันสกฤตได้
- เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่สามารถ เชื่อมโยง จัดการความรู้ด้านภาษาสันสกฤตและบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ (Inter-discipline) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้
- เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21
- เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 6 และ/หรือที่มีการเปลี่ยนแปลงภายหลัง
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

*ปรับปรุงจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันสกฤตศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2557

โครงสร้างหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2

หมวดวิชาบังคับ	20	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์ (มีค่าเทียบเท่า)	12	หน่วยกิต
รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า	38	หน่วยกิต

แผน ข

หมวดวิชาบังคับ	20	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต
การค้นคว้าอิสระ (มีค่าเทียบเท่า)	6	หน่วยกิต
รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า	38	หน่วยกิต
และสอบประมวลความรู้		

การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

นักศึกษาแผน ข จะต้องสอบประมวลความรู้ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 จึงจะสำเร็จการศึกษา

การสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียนที่วัดความสามารถของนักศึกษาในการสังเคราะห์ความรู้ในด้านภาษาสันสกฤต และให้ผลการสอบเป็นผ่าน (S) หรือ ไม่ผ่าน (U) ในกรณีที่ไม่ผ่านการสอบในครั้งแรกให้สอบใหม่ได้อีก 1 ครั้ง และสามารถสอบประมวลความรู้ได้ไม่เกิน 2 ครั้ง

รายวิชา

1. หมวดวิชาบังคับ นักศึกษาแผน ก แบบ ก 2 และแผน ข ต้องศึกษารายวิชาบังคับต่อไปนี้ จำนวน 20

หน่วยกิต		
336 501	ไวยากรณ์สันสกฤต (Sanskrit Grammar)	4(4-0-8)
336 502	การแปลและแต่งประโยคภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit Translation and Composition)	2(2-0-4)
336 503	ปริทัศน์วรรณคดีสันสกฤต (Survey of Sanskrit Literature)	2(2-0-4)
336 504	ภารตวิทยา (Indology)	2(2-0-4)
336 505	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนैयाยะ (Introduction to Nyāya)	2(2-0-4)
336 506	คัมภีร์พระพุทธศาสนาภาษาสันสกฤต (Buddhist Texts in Sanskrit)	2(2-0-4)
336 507	ภาษาสันสกฤตเกี่ยวกับอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Sanskrit in Southeast Asian Civilization)	2(2-0-4)
336 508	อิติहाสะ (Itihāsas)	2(2-0-4)
336 509	ระเบียบวิธีวิจัยด้านภาษาสันสกฤต (Research Methodology in Sanskrit)	2(2-0-4)

2. หมวดวิชาเลือก นักศึกษาที่เลือกเรียนแผน ก แบบ ก 2 ให้เลือกเรียนรายวิชาเหล่านี้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และนักศึกษาที่เลือกเรียนแผน ข ให้เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

336 511	ฤคเวทสังหิตา (R̥gvedasamhitā)	2(2-0-4)
336 512	ยજุรเวท สามเวท และ อถรรวเวท (Yajurveda, Sāmaveda, and Atharvaveda)	2(2-0-4)
336 513	พราหมณะและอารัณยกะ (Brāhmaṇa and Āraṇyaka)	2(2-0-4)
336 514	อุปนิษัฑ (Upaniṣads)	2(2-0-4)
336 515	ปุราณะ (Purāṇas)	2(2-0-4)
336 516	ปรัชญาอินเดีย (Indian Philosophy)	2(2-0-4)
336 517	ภควัทคีตา (Bhagavadgītā)	2(2-0-4)
336 518	กวีนิพนธ์สันสกฤต (Sanskrit Poetry)	2(2-0-4)
336 519	บทละครสันสกฤต (Sanskrit Drama)	2(2-0-4)
336 520	นิทานคติธรรมสันสกฤต (Sanskrit Fables)	2(2-0-4)
336 521	নীติและসুগীত (Nīti and Subhāsita)	2(2-0-4)
336 522	ลลิตวิสตระ (Lalitavistara)	2(2-0-4)
336 523	สังฆธรรมปุณดริกสูตร (Saddharmapuṇḍarīkasūtra)	2(2-0-4)
336 524	สุขาวตียูหสูตร (Sukhāvatīvyūhasūtra)	2(2-0-4)
336 525	ปรัชญาศุนยวาท (Śūnyavāda Philosophy)	2(2-0-4)
336 526	ปรัชญาวิชญานวาท (Vijñānavāda Philosophy)	2(2-0-4)
336 527	มหาวัสตอวาทาน (MahāvastuAvadāna)	2(2-0-4)
336 528	ชาตกมालา (Jātakamālā)	2(2-0-4)
336 529	สนทนาและสวดโคลกภาษาสันสกฤต (Sanskrit Conversation and Recitation of Śloka)	2(2-0-4)
336 530	ไวยากรณ์ฮินดี (Hindī Grammar)	2(2-0-4)
336 531	สนทนาภาษาฮินดี (Hindī Conversation)	2(2-0-4)

336 532	การอ่านภาษาฮินดี (Hindi Reading)	2(2-0-4)
336 533	การจัดการในวรรณคดีสันสกฤต (Management in Sanskrit Literature)	2(2-0-4)
336 534	ภาวะผู้นำในวรรณคดีสันสกฤต (Leadership in Sanskrit Literature)	2(2-0-4)

นอกจากหมวดวิชาเลือกนี้นักศึกษาอาจเลือกศึกษารายวิชาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยเปิดสอนแทนได้ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

3. วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

แผน ก แบบ ก 2

336 540	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต
---------	-------------------------	----------------------------

แผน ข

336 541	การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต
---------	--	---------------------------

คำอธิบายรายวิชา

336 501	ไวยากรณ์สันสกฤต (Sanskrit Grammar)	4(4-0-8)
---------	---------------------------------------	----------

อักขรวิธีและไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต คำนาม สรรพนาม คุณศัพท์ อุปสรรคนิบาต อาชยาด กฤต สมาส ตัทธิศ การแปลและการแต่งประโยค

Sanskrit orthography and grammar: nouns, pronouns, adjectives, prefix, particles, verbs, primary derivatives, compounds and secondary derivatives; sentence translation and composition.

336 502	การแปลและแต่งประโยคภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit Translation and Composition)	2(2-0-4)
---------	---	----------

การแปลข้อความที่เลือกสรรจากวรรณคดีสันสกฤต และการแต่งประโยคตามระดับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

Translation of the selected passages in Sanskrit literature; composition of Sanskrit sentences in accordance with the learned Sanskrit grammar level.

336 503	ปริทัศน์วรรณคดีสันสกฤต (Survey of Sanskrit Literature)	2(2-0-4)
---------	---	----------

ประวัติวรรณคดีสันสกฤตตั้งแต่สมัยพระเวทจนถึงสมัยสันสกฤต แบบแผนทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤตเริ่มในสมัยภทรตมุนี

History of Sanskrit literature from Vedic to Classical Sanskrit periods; theories of Sanskrit literature, starting from the time of Bharata.

- 336 504 การติวทยา
(Indology) 2(2-0-4)
อารยธรรมอินเดียด้านประวัติศาสตร์ สังคม ภาษา ปรัชญาและจารึก
มีการศึกษานอกสถานที่
Indian civilization with special reference to history, society, languages,
philosophy and inscription.
Field trip required.
- 336 505 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนैयाยะ
(Introduction to Nyāya) 2(2-0-4)
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนैयाยะ หรือตรรกศาสตร์ อันเป็นวิธีการหาเหตุผลของอินเดียโบราณ การ
แปลและการตีความเนื้อหาในนैयाยะ
Introduction to Nyāya or Logic, the ancient Indian methods of constructing
rational argument. Translation and interpretation of the Nyāya.
- 336 506 คัมภีร์พระพุทธศาสนาภาษาสันสกฤต
(Buddhist Texts in Sanskrit) 2(2-0-4)
การแปลและเปรียบเทียบเนื้อหาคัมภีร์พระพุทธศาสนาภาษาสันสกฤตโดยเน้นคัมภีร์มหาวัสตุ
อวทาน ลลิตวิสตระ และพุทธจริต
Translation and comparison of Buddhist texts in Sanskrit, with an emphasis on
Mahāvastu Avadāna, Lalitavistara, and Buddhacirita.
- 336 507 ภาษาสันสกฤตเกี่ยวกับอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Sanskrit in Southeast Asian Civilization) 2(2-0-4)
ภาษาสันสกฤตในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศิลปวัฒนธรรม
มีการศึกษานอกสถานที่
Sanskrit textual sources related to Southeast Asian civilization with special
reference to history, archaeology, arts and culture.
Field trip required.
- 336 508 อิติहाสะ
(Itihāsas) 2(2-0-4)
เนื้อหา รูปแบบและแนวคิดในรามายณะและมหาภารตะ
Contents, forms and ideas, found in Rāmāyaṇa and Mahābhārata.
- 336 509 ระเบียบวิธีวิจัยด้านภาษาสันสกฤต
(Research Methodology in Sanskrit) 2(2-0-4)
ความหมาย แบบ และเทคนิควิธีการวิจัยทางภาษา และวรรณกรรมสันสกฤต วิธีเรียบเรียงเพื่อ
นำเสนอรายงานการค้นคว้าและวิทยานิพนธ์
Meanings, forms, language research methods and techniques and Sanskrit
literature; research and thesis writing methodology.

- 336 511 ฤคเวทสังหิตา 2(2-0-4)
(Ṛgvedasamhitā)
 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ฤคเวท การแปลและการตีความเนื้อหาในคัมภีร์ฤคเวทสังหิตา
 เกี่ยวกับเทพเจ้าองค์ต่างๆ และพิธีกรรมอื่นๆ ที่สำคัญ
 Introduction to Ṛgveda, translation and interpretation of the Ṛgvedasamhitā,
 with an emphasis on gods and other important rituals.
- 336 512 ยชุรเวท สามเวท และ อถรวเวท 2(2-0-4)
(Yajurveda Sāmaveda and Atharvaveda)
 การแปลและการตีความเนื้อหาในคัมภีร์ยชุรเวท สามเวท และอถรวเวท
 Translation and interpretation of the content in the Yajurveda, Sāmaveda, and
 Atharvaveda.
- 336 513 พราหมณะและอาร์ณยกะ 2(2-0-4)
(Brāhmaṇa and Āraṇyaka)
 การแปลและการตีความเนื้อหาในคัมภีร์พราหมณะและอาร์ณยกะ
 Translation and interpretation of the content in the Brāhmaṇa and Āraṇyaka.
- 336 514 อุปนิษัท 2(2-0-4)
(Upaniṣads)
 ความเป็นมา เนื้อหาและแนวคิดทางปรัชญาในคัมภีร์อุปนิษัท
 Background, content and philosophical concepts of Upaniṣads.
- 336 515 ปุราณะ 2(2-0-4)
(Purāṇas)
 เนื้อหา รูปแบบและแนวคิดในคัมภีร์ปุราณะ
 Contents, forms and ideas, found in Purāṇas.
- 336 516 ปรัชญาอินเดีย 2(2-0-4)
(Indian Philosophy)
 ความเป็นมา เนื้อหาและแนวคิดของปรัชญาอินเดียว่าด้วยทฤษฎีทั้ง 6 พุทธปรัชญา และปรัชญา
 ไชณะ
 Background, contents and concepts of the six systems of Indian philosophy,
 Buddhist and Jaina philosophy.
- 336 517 ภควัทคีตา 2(2-0-4)
(Bhagavadgītā)
 การแปลและการตีความคัมภีร์ภควัทคีตา ตามภาษาของคังกราจารย์
 Translation and Interpretation of the Bhagavadgītā, according to the
 commentary of Śaṅkarācārya.

- 336 518 กวีนิพนธ์สันสกฤต (Sanskrit Poetry) 2(2-0-4)
 กวีนิพนธ์สันสกฤต ด้านเนื้อหา รูปแบบ และความงามทางวรรณศิลป์ ที่ปรากฏในเรื่องเมฆพุด
 ฤตสังหาร รघुवंศ หรือ ไนษิยจาริต
 Contents, forms and literary aesthetics of Sanskrit poetry, found in Meghadūta, R̥tusam̐hāra, Raghuvam̐śa, or Naiṣadhiyacarita.
- 336 519 บทละครสันสกฤต (Sanskrit Drama) 2(2-0-4)
 บทละครสันสกฤตด้านเนื้อหา รูปแบบ และความงามทางวรรณศิลป์ ที่ปรากฏในเรื่องจารุทัตตัม
 อภิขญาณศากุนตลัม หรือ ปรียทรศิกา
 Contents, forms and literary aesthetics of Sanskrit drama, found in Cārudattam, Abhijñānaśākuntalam, or Priyadarśikā.
- 336 520 นิทานคติธรรมสันสกฤต (Sanskrit Fables) 2(2-0-4)
 นิทานคติธรรมสันสกฤต ด้านเนื้อหา รูปแบบ และคติธรรม ที่ปรากฏในเรื่องฮิตอปเตศ
 Contents, forms and didactic concepts of Sanskrit fables, found in Hitopadeśa.
- 336 521 นิตีและสุภาษิต (Nīti and Subhāṣita) 2(2-0-4)
 การแปล การตีความ และการวิเคราะห์วรรณคดีประเภทนิตีและสุภาษิตโดยเน้นคัมภีร์นิติตกะ
 ของภรตฤหริ และคัมภีร์สุภาษิตสังครหะของอนันทมูรติ
 Translation, interpretation and analysis of Sanskrit literature: Nīti and Subhāṣita, with an emphasis on the Nītiśataka of Bhartṛhari and Subhāṣitasamgraha of Ānandamūrti.
- 336 522 ลลิตวิสตระ (Lalitavistara) 2(2-0-4)
 การแปลและการตีความ เนื้อหา รูปแบบ กลวิธีการประพันธ์ และหลักธรรมในคัมภีร์ลลิตวิสตระ
 Translation and interpretation of content, form, technique and doctrinal concepts of the Lalitavistara.
- 336 523 สัทธรรมปุณฑริกสูตร (Saddharmapuṇḍarīkasūtra) 2(2-0-4)
 การแปลและการตีความ เนื้อหา รูปแบบและหลักธรรมในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร
 Translation and interpretation of content, form and doctrinal concepts of the Saddharmapuṇḍarīkasūtra.

- 336 524 **สุขาวตียุทธสูตร** 2(2-0-4)
(Sukhāvativyūhasūtra)
 การแปลและการตีความ เนื้อหา รูปแบบและหลักธรรมในคัมภีร์สุขาวตียุทธสูตร
 Translation and interpretation of content, form and doctrinal concepts of the
 Sukhāvativyūhasūtra.
- 336 525 **ปรัชญาศูนยวาท** 2(2-0-4)
(Śūnyavāda Philosophy)
 การแปลและการตีความ เนื้อหารูปแบบและแนวคิดทางปรัชญาศูนยวาทที่ปรากฏในคัมภีร์มาธยมิก
 การิกา
 Translation and interpretation of content, form and Śūnyavāda philosophical
 concepts, found in the Mādhyamikakārikā.
- 336 526 **ปรัชญาวิชฌานวาท** 2(2-0-4)
(Vijñānavāda Philosophy)
 การแปลและการตีความ เนื้อหา รูปแบบและแนวคิดทางปรัชญาวิชฌานวาทที่ปรากฏในคัมภีร์
 ลังกาวตารสูตร
 Translation and interpretation of content, form and Vijñānavāda philosophical
 concepts, found in the Laṅkāvatārasūtra.
- 336 527 **มหาวัสตวาทาน** 2(2-0-4)
(Mahāvastu Avadāna)
 การแปลและการตีความ เนื้อหารูปแบบและหลักธรรมในคัมภีร์มหาวัสตวาทาน
 Translation and interpretation of content, form and doctrinal concepts of the
 Mahāvastu Avadāna.
- 336 528 **ชาตกมालา** 2(2-0-4)
(Jātakamālā)
 การแปลและการตีความ เนื้อหา รูปแบบและหลักธรรมในคัมภีร์ชาตกมालา
 Translation and interpretation of content, form and doctrinal concepts of the
 Jātakamālā.
- 336 529 **สนทนาและสวดโคลกภาษาสันสกฤต** 2(2-0-4)
(Sanskrit Conversation and Recitation of Śloka)
 การสนทนาภาษาสันสกฤต การสวดโคลกภาษาสันสกฤตด้วยฉันทลักษณ์ต่าง ๆ
 Conversation in Sanskrit; recitation of Sanskrit Śloka with different metres.
- 336 530 **ไวยากรณ์ฮินดี** 2(2-0-4)
(Hindī Grammar)
 การแจกรูปคำนาม คุณศัพท์ สรรพนาม และกริยา การแปลและการแต่งประโยคภาษาฮินดี
 Declension of nouns, adjectives, pronouns, and conjugation of verbs; Hindī
 sentence translation and composition.

- 336 531 สนทนาภาษาฮินดี 2(2-0-4)
(Hindī Conversation)
วิชาบังคับก่อน: 336 530 ไวยากรณ์ฮินดี
 การสนทนาภาษาฮินดีที่ใช้ในการติดต่อด้านธุรกิจ การค้า การธนาคาร การท่องเที่ยว ศิลปะและวัฒนธรรม
 Hindī conversation in business, trade, banking, tourism, arts and culture.
- 336 532 การอ่านภาษาฮินดี 2(2-0-4)
(Hindī Reading)
วิชาบังคับก่อน: 336 530 ไวยากรณ์ฮินดี
 การอ่านบทความหรือเรื่องสั้นภาษาฮินดีของนักเขียนชั้นนำ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ปรัชญา ศาสนาและนิทาน
 Reading Hindī articles or short stories by distinguished Indian writers on culture, custom, philosophy, religion and tales.
- 336 533 การจัดการในวรรณคดีสันสกฤต 2(2-0-4)
(Management in Sanskrit literature)
 การศึกษาความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ปรากฏในมหาภารตะ รามายณะ อรรถศาสตร์ การประยุกต์และการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้เข้ากับสังคมในศตวรรษที่ 21
 A study of administration and management knowledge, found in Mahābhārata, Rāmāyaṇa, Arthaśāstra; applying and synthesizing the acquired knowledge to the 21st century society.
- 336 534 ภาวะผู้นำในวรรณคดีสันสกฤต 2(2-0-4)
(Leadership in Sanskrit Literature)
 การศึกษาภาวะผู้นำของตัวละครที่ปรากฏในมหาภารตะ รามายณะ อโศกาวทาน การประยุกต์และการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้เข้ากับสังคมในศตวรรษที่ 21
 A study of leadership through major characters in Mahābhārata, Rāmāyaṇa and Aśokāvadāna. Applying and synthesizing the acquired knowledge to the 21st century society.
- 336 540 วิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบเท่า 12 หน่วยกิต
(Thesis)
 การวิจัยในหัวข้อเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับภาษาสันสกฤต
 Selected topic research on Sanskrit.
- 336 541 การค้นคว้าอิสระ มีค่าเทียบเท่า 6 หน่วยกิต
(Independent Study)
 การศึกษารายบุคคลในประเด็นที่เกี่ยวกับภาษาสันสกฤต
 Independent study of selected topic in Sanskrit.